

Inicien una nova excavació al Roc de les Orenetes quatre dècades després del tancament de la cova

Els anys 70 es va descobrir una necròpolis prehistòrica durant una campanya amb un jove Eudald Carbonell al capdavant

Diversos membres de l'excavació, fa uns dies | ACN

Un equip de l'Institut Català de Paleocologia Humana i Evolució Social (<http://www.iphes.cat/>) (IPHES) ha iniciat una excavació arqueològica al Roc de les Orenetes a Querolbs, una cova tancada des de fa quatre dècades. L'agost del 1973, un jove Eudald Carbonell va dirigir la seva primera excavació per encàrrec del seu mestre, el doctor Miquel Oliva.

Aquelles primeres exploracions van treure a la llum una necròpolis prehistòrica de més de 3.000 anys d'antiguitat amb més d'un centenar d'individus enterrats. Juntament amb altres descobertes de l'època, aquest jaciment va tenir un paper clau en la recerca a l'entorn del paleolític a Catalunya. La nova campanya, que s'allargarà fins al 4 d'octubre, també compta amb la direcció de Carbonell i Carles Tornero, ambdós investigadors a l'IPHES.

La nova intervenció que ha començat aquesta setmana i que s'allargarà fins al 4 d'octubre forma part del projecte de recerca "Arrels prehistòriques de la transhumància a l'Alt Ripollès 2018-2021". Quaranta anys més tard del tancament de la cova, s'han reprès els treballs arqueològics. S'utilitzaran les tècniques i metodologies més actuals, incloent la recerca aqueobiomolecular desenvolupada per l'IPHES. Els investigadors esperen que les noves investigacions ajudin a conèixer més a fons la "dinàmica d'ocupació prehistòrica i protohistòrica" de la cova.

El Roc de les Orenetes és una cova ubicada a gairebé 2.000 metres d'alçada que va ser

descoberta a finals dels anys seixanta del segle passat per en Cisco Coll, veí de Queralbs. Però no va ser fins a l'agost de 1973 que es va efectuar una intervenció d'urgència. Va anar a càrrec del Grup Grober Xaialsa, una entitat constituïda entre amics de la Vall de Ribes per promoure la socialització de la ciència. Al capdavant d'aquells treballs hi havia un jove Eudald Carbonell, que d'aquesta manera va dirigir per primer cop una excavació. En aquella ocasió també hi van participar Pere Solà i Toni i Ramón Busquets.

El jaciment va copsar l'interès acadèmic internacional perquè s'hi va poder documentar una necròpolis prehistòrica amb gairebé mig centenar d'individus enterrats, només centrant-se en estudiar i salvaguardar les restes que es trobaven en superfície.

Les característiques de certs objectes recuperats al seu interior, dipositats probablement com a ofrenes als difunts, van fer que l'equip d'Eudald Carbonell situés una cronologia relativa al període del final del Bronze, és a dir, d'uns 3.000 anys d'antiguitat. L'estat de preservació "excepcional" de les restes humanes va ser motiu de diferents estudis antropològics i el conjunt està dipositat actualment al Museu Etnogràfic de Ripoll. Per tal de preservar l'interior de la cavitat i el seu "excepcional registre" no esgotat durant les intervencions dels anys setanta, es va decidir tapar el seu accés. Era el 16 de setembre del 1979.

Excavació a la Bauma dels Fadrins

Paral·lelament a aquests treballs, l'equip de l'IPHES va iniciar el 12 de setembre una excavació en extensió a la Bauma dels Fadrins, també al terme municipal de Queralbs, on s'han documentat evidències d'ocupacions prehistòriques durant l'Holocè inicial, de fa més de 9.000 anys. Aquests darrers treballs aportaran a la comarca un registre arqueològic "únic per un període encara molt desconegut".

La direcció tècnica d'aquesta intervenció va a càrrec dels arqueòlegs Celia Díez-Canseco, Ivan Ramírez-Pedraza i en Carles Tornero, tots tres investigadors adscrits a l'IPHES.

Els treballs arqueològics en el marc del projecte Arrels reben el suport del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i de l'Ajuntament de Queralbs.

Eudald Carbonell, el primer per l'esquerra, l'agost de 1973 al Roc de les Orenetes, durant l'excavació a Queralbs Foto: ACN